

prima instanță: L. Pruteanu
instanța de apel: N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu

dosarul nr. 2ra-1584/17

ÎNCHEIERE

6 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iuliana Oprea
Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de
Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Constantin Munteanu
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea
încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești,
repararea prejudiciului material și moral, încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017, prin care a
fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, admis
apelul declarat de Constantin Munteanu, casată hotărârea Judecătoriei Buiucani
mun. Chișinău din 26 mai 2016 în partea respingerii cererii privind încasarea
prejudiciului moral și emisă în această parte o nouă hotărâre, în rest hotărârea
primei instanțe fiind menținută

constată:

La 9 februarie 2016, Constantin Munteanu a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient
accesoriu executorul judecătoresc Vladimir Bezedo cu privire la constatarea
încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești,
repararea prejudiciului material și moral, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că dânsul a înaintat o acțiune împotriva lui
Petru Ursu, Mihail Garea și Vasile Dormenco, care au ocupat abuziv terenul
deținut de către el, cu titlu de proprietate.

Ca urmare prin hotărârea Judecătoriei Căușeni din 31 mai 2011, a fost
admisă acțiunea lui Constantin Muntean împotriva lui Petru Ursu, Mihail Garea și
Vasile Dormenco și dispusă evacuarea pârâților de pe terenul ocupat abuziv, dispusă

încasarea despăgubirilor morale în cuantum de 3000 lei de la fiecare pârât și recuperarea de la debitori a cheltuielilor de judecare a cauzei în valoare de 450 lei.

Indică că la data de 10 iunie 2011, dânsul a prezentat executorului judecătoresc Vladimir Bezede 7 titluri executorii privind executarea dispozitivului hotărârii nr. 2-716 din 31 mai 2011, iar la 10 iunie 2011 și 28 iunie 2011 executorul judecătoresc a obligat creditorul să avanseze executarea hotărârii judecătorești.

Notează că la 13 iunie 2011 și 29 iunie 2011, prin intermediul băncii, a avansat executarea hotărârii, achitând suma de 2745 lei și respectiv 1490 lei.

Notează că la 19 iulie 2011 executorul judecătoresc s-a deplasat la fața locului și a întocmit procesul-verbal prin care a menționat că în vederea executării hotărârii judecătorești privind evacuarea debitorilor de pe terenul ocupat abuziv este necesară implicarea specialistului din cadrul Oficiului Cadastral Teritorial Căușeni.

Astfel, relevă că executorul judecătoresc urma să atragă specialistul Oficiului Cadastral Teritorial Căușeni pentru a stabili hotarele terenului revendicat prin hotărârea judecătorească, însă acest act procedural nu a fost întreprins.

Remarcă că la 1 august 2013, dânsul a înaintat o cerere de chemare în judecată prin care s-a plâns pe faptul depășirii termenului de executare a hotărârii judecătorești, pentru perioada de referință 10 iunie 2011-10 iunie 2014, astfel încât la 28 ianuarie 2015, Curtea Supremă de Justiție a pronunțat o decizie definitivă și irevocabilă, prin care a fost constatată încălcarea dreptului la executarea hotărârii judecătorești și s-a dispus încasarea prejudiciului în cuantum de 3000 lei și a cheltuielilor de judecare a cauzei în sumă de 1500 lei.

Subliniază că nici după adoptarea acestei decizii nu au fost întreprinse măsuri în vederea executării hotărârii judecătorești cu privire la evacuare, încasarea sumelor adjudecate, mai mult că dânsul a avansat executarea, achitând suma de 4235 lei, care până în prezent nu au fost restituiți.

Sușține că la 19 februarie 2015 a înaintat executorului judecătoresc cererea privind urgentarea executării hotărârii judecătorești, însă cererea a fost lăsată fără soluționare.

Afirmă că a efectuat înregistrările foto și a informat executorul judecătoresc despre cele produse, cu toate acestea hotărârea judecătorească a rămas până în prezent neexecutată.

Consideră că în aceste împrejurări este lezat dreptul lui la proprietate și dreptul la un proces echitabil.

Având în vedere prevederile art. 2 alin. (3) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, consideră că termenul de executare a hotărârii judecătorești este depășit neîntemeiat și că urmează de a i se recupera din contul bugetului de stat despăgubiri morale în legătură cu întârzierea executării hotărârii judecătorești în cuantum de 3000 euro.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 166-167 CPC, art. 3-6 din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, art. 6, 8, 13, 14 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 1 din Protocolul I la CEDO.

Solicită admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a titlului executoriu emis de Judecătoria Căușeni cu nr. 2-716 din 31 mai 2011 privind evacuarea lui Petru Ursu, Mihail Garea și Vasile Dormenco de pe terenul ocupat abuziv cu nr. cadastral 2701205.317, din stradela II Gagarin 1/4, or. Căușeni, încasarea de la debitori în beneficiul lui a sumei de 3000 lei cu titlu de prejudiciu și a cheltuielilor de judecată a cauzei în valoare de 450 lei, încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui a despăgubirilor morale în legătură cu încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești în cuantum de 3000 euro, echivalentul în lei moldovenești, recuperarea tuturor cheltuielilor de judecare a cauzei, inclusiv a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 mai 2016 acțiunea a fost admisă parțial.

A fost constată încălcarea dreptului lui Constantin Munteanu la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, pronunțate de Judecătoria Căușeni la 31 mai 2011, dosar nr. 2-716/11.

A fost considerată drept satisfacție echitabilă pentru repararea prejudiciului moral cauzat constatarea încălcării dreptului lui Constantin Munteanu la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, pronunțate de Judecătoria Căușeni la data de 31 mai 2011, dosar nr. 2-716/11.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, admis apelul declarat de Constantin Munteanu, casată hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 mai 2016 în partea respingerii cererii privind încasarea prejudiciului moral și emisă în această parte o nouă hotărâre prin care a fost încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Constantin Munteanu prejudiciul moral în mărime de 1000 lei.

În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 21 iunie 2017, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ca neîntemeiată.

Având în vedere prevederile art. 239, 373 alin. (1) CPC, consideră că instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe eronat a interpretat dreptul material prevăzut de Legea privind repararea de către stat a

prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Menționează că instituirea remediului național prin adoptarea Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, privește obligația instanțelor naționale de aplicare și interpretare a termenilor din prezenta lege prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și a jurisprudenței CtEDO.

Relevă că la caz, autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești a depus diligența necesară în vederea executării documentului executoriu și că nu există nicio hotărâre de sancționare disciplinară a executorului judecătoresc Vladimir Bezede.

Indică că potrivit datelor raportului motivat, conduita autorității responsabile de executarea hotărârii judecătorești - executorul judecătoresc Vladimir Bezede, este una conformă cu legislația în vigoare și nu relevă indicii privind lipsa de diligență.

Consideră că cerințele lui Constantin Munteanu din acțiune în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, sunt neîntemeiate, deoarece în situația din speță debitorii sunt persoane private, Petru Ursu, Mihail Garea, Vasile Dormenco, pentru care statul nu poartă responsabilitate și nu poate fi obligat la repararea prejudiciului cauzat nu de către o autoritate de stat.

Explică că în scopul de a sancționa pasivitatea invocată a autorităților și de a executa hotărârea judecătorească, intimații ar fi trebuit să sesizeze instanța cu o contestație în recurs, în conformitate cu Codul de executare, pentru a se plânde de acțiunile sau inacțiunile executorului judecătoresc, la fel și încheierile emise de acesta și să inițieze o acțiune disciplinară împotriva executorului, pentru a constata vinovăția acestuia, căi de atac care erau accesibile și efective intimatului Constantin Munteanu.

Menționează că pentru repararea prejudiciului moral, legătura de cauzalitate între încălcare și prejudiciu urmează a fi probată de către intimat/reclamant, pe când la caz nu au fost prezentate probe veridice, admisibile, pertinente și concludente care să confirme faptul prejudicierii considerabile a acestuia.

Mai explică că reieșind din jurisprudența CtEDO survenirea prejudiciului ca urmare a săvârșirii încălcării trebuie să fie certă și nu presupusă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 3 mai 2017, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 112), careva date despre recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ion Druță